

Herontwikkeling Heuvel 12 te Budel- Schoot

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Heuvel 12 te Budel-Schoot

Ecologische quickscan

Datum 16-3-2022

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
06-12571130
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
btw-id NL001289728826
rek.no NL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>2202-2</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>J.F.G. Maassen</i>
<i>In opdracht van</i>	<i>De heer W. Engelen Heuvel 12 6023 RA te Budel-Schoot</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Heuvel 12 te Budel-Schoot</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Mw. M. Bakermans- van den Heuvel (Crijns Rentmeesters)</i>
<i>Status</i>	<i>Definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>16-3-2022</i>

© 2022 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Doelstelling	9
	1.3 Toetsingskader	9
	1.4 Leeswijzer	10
2	Het plangebied, beoogde ontwikkeling en ingrepen	11
	2.1 Ligging van het plangebied	11
	2.2 Inrichting en het huidig gebruik van het plangebied	11
	2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	14
3	Wettelijk kader	15
	3.1 Inleiding	15
	3.2 Soortenbescherming	15
	3.3 Gebiedsbescherming	17
	3.4 Beschermde houtopstanden	18
4	Onderzoeksresultaat	19
	4.1 Methodiek	19
	4.2 Gebiedsbescherming	20
	4.2.1 Natura 2000	20
	4.2.2 Provinciale beschermingszones.	21
	4.3 Soortenbescherming	24
	4.3.1 Vaatplanten	24
	4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)	24
	4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)	26
	4.3.4 Vogels	28
	4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen	31
	4.3.6 Ongewervelden	33
	4.4 Bescherming houtopstanden	34
5	Conclusie	35
	5.1 Toetsing aan de Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving	35
	5.2 Vervolgstappen en samenvatting	38
6	Voorzorgsmaatregelen, mitigatie en aanbeveling	40
	6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen	40
	6.2 Aanbeveling en advies	40
7	Bronnen	41
	Bijlage 1 - Toelichting soortenbescherming	43
	Bijlage 2 - Soorten van de Vogelrichtlijn	44
	Bijlage 3 - Soorten van de Habitatrichtlijn	45
	Bijlage 4 - Nationaal beschermde soorten ('andere soorten')	47
	Bijlage 5 - Soorten met een vrijstelling	51

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer heeft het voornemen tot sanering van een intensieve varkenshouderij op adres Heuvel 12 gelegen in het buitengebied van de gemeente Cranendonck nabij Budel-Schoot. De varkenshouderij is sinds kort beëindigd en ter plaatse resteert een oppervlak aan circa 1.950 m² aan bedrijfsgebouwen, waarvan ruim 1.850 m² in gebruik was voor de intensieve veehouderij. Beoogd wordt deze bebouwing door sloop te saneren in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte. De voormalige agrarische bedrijfswoning wordt daarbij omgezet naar reguliere burgerwoning met 200 m² aan (nieuwe) bijgebouwen. Het aangegeven plangebied betreft een perceel met een oppervlak van 19.400m² dat kadastraal geregistreerd staat als gemeente Budel - sectie L - no 282. Het erf met de te saneren bebouwing beslaat iets minder dan voor de helft het perceel; de rest van het perceel is in gebruik als akkerland.

Adviesbureau Crijns Rentmeesters b.v. te Someren heeft de opdracht om deze ontwikkeling mogelijk te maken binnen de gestelde wettelijke kaders. Deze wettelijke kaders eisen ook een ecologisch onderzoek in de vorm van een quickscan flora en fauna om vast te stellen of deze ontwikkeling tot overtredingen van de Wet natuurbescherming of provinciale regelgeving ter bescherming van natuur en landschap kunnen betekenen. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Doelstelling

Doormiddel van deze quickscan worden aanwezige beschermde natuurwaarden in beeld gebracht en de mogelijke effecten daarop als gevolg van de beoogde herontwikkeling.

Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Beoordeeld wordt op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, speciale provinciale beschermingszones en houtopstanden die op basis van de Wet natuurbescherming zijn beschermd. Als de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten die een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming tot gevolg kunnen hebben, wordt de noodzaak voor een ontheffingsaanvraag beoordeeld en/of doet deze quickscan aanbeveling voor vervolgstappen om overtreding van deze verbodsbepalingen te voorkomen.

1.3 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wet natuurbescherming op de onderdelen
 - Wnb soortenbescherming
 - Wnb gebiedsbescherming
 - Wnb houtopstanden
- Provinciale regelgeving op de onderdelen
 - Groenblauwe mantel
 - Natuur Netwerk Brabant

- Gemeentelijke regelgeving op het onderdeel
 - APV-bomenkap

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de inrichting van het plangebied, de ligging van het plangebied in de omgeving en de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader geschetst dat de Wet natuurbescherming en de provinciale regelgeving biedt. Hoofdstuk 4 beschrijft in het eerste onderdeel de uitvoering van het onderzoek en de methoden die hierbij gehanteerd worden. In de volgende onderdelen van dit hoofdstuk worden de gebiedsbescherming en soortenbescherming behandeld. Per gebied en soortgroep wordt behandeld welk effect de ingrepen op beschermde soorten en gebieden kunnen hebben. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten die tot een overtreding van de Wet natuurbescherming kunnen leiden op beschermde gebieden en soorten kort samengevat. Aangegeven wordt welke overtredingen van wetsartikelen mogelijk zijn en voor welke ingrepen vervolgonderzoek en/of ontheffing nodig zijn. In hoofdstuk 6 wordt aangegeven welk voorzorg- en mitigatiemaatregelen gewenst zijn om overtredingen te voorkomen.

2 HET PLANGEBIED, BEOOGDE ONTWIKKELING EN INGREPEN.

2.1 Ligging van het plangebied

Fig.1. Ligging van het plangebied (rood gemarkeerd) binnen de omgeving van Budel-Schoot. Luchtfoto: Google Earth

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van de gemeente Cranendonck op slechts 0,2 km westelijk van de bebouwde kom van de kleine woonkern Budel-Schoot. Op iets grotere afstand van 1,5 km westelijk ligt direct over de grens met België de grotere Belgische stedelijke woonkern Hamont. Budel, de regionale Nederlandse grootste stedelijke woonkern ligt op eendenzelfde afstand noordelijk van het plangebied. Ook op ongeveer dezelfde afstand van 1,7 km zuidelijk ligt de kleinere woonkern Budel-Dorplein en aansluitend daarop het Ringselven, onderdeel van het Natura 2000-gebied Weerten- en Budelerberg & Ringselven. Aan de oostkant van Budel-Dorplein is een zinkindustrie gevestigd; van oudsher een belangrijke economische activiteit in deze omgeving en oorzaak van vestigingsplaats van zeldzame zinkflora in de omgeving.

Het agrarische landschap binnen de directe omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door grote percelen akkerland in afwisseling van kleinere groene landschapselementen. Open water en permanent watervoerende elementen ontbreken binnen de directe omgeving en er zijn slechts kleine sloten aanwezig die een tijdelijk waterpeil voeren. Het gemiddeld hoogste grondwaterpeil bedraagt 85 cm onder het maaiveld. De bodem binnen het plangebied kan bodemkundig gecategoriseerd worden als hoge zwarte enkeerd gronden (bodemdata.nl). Dit zijn lemige gronden van fijn zand met een humusrijke bovenlaag die gevormd is door eeuwenlang landbouwkundig gebruik.

2.2. Inrichting en huidig gebruik van het plangebied

Het plangebied bestaat uit een groot oppervlak akkerbouwgrond en het erf van een voormalige varkenshouderij. De ingrepen vinden uitsluitend plaats op het erf. Het akkerbouwland was ten tijde van het veldbezoek geheel ingezaaid met een kruisbloemige groenbemester (een brassica spec.) en bevat geen elementen die ecologisch van bijzonder belang kunnen zijn. In voorgaande seizoenen was de akker in gebruik voor de intensieve maisteelt. De hoofdbebouwning op het erf bestaat uit twee langwerpige varkensstallen, waarvan de lengte van noordelijke stal ongeveer de helft is van de grotere zuidelijke stal. Aan de voorkant van deze bedrijfsbebouwning ten opzichte van de openbare

weg staat los van de bedrijfsbebouwing een woonhuis omgeven door een ruime siertuin. Zowel huis als tuin verkeren in zeer goede staat van onderhoud. De tuin wordt strak onderhouden en is van een sterk gecultiveerd type dat weinig ruimte aan natuur biedt. De tuin bestaat uit een groot oppervlak aan egaal gazon dat intensief onderhouden wordt. De hoofdaanplant bestaat uit wintergroene sierstruiken met veel taxus en rododendron. Daarnaast zijn enkele grotere bomen (beuk en een walnotenboom), kleinere bomen en bladverliezende sierstruiken aanwezig. Ook bevat de tuin een oppervlak gecultiveerd grasland dat met kleine fruitbomen is aangeplant als boomgaard. De tuin is als gevolg van de inrichting en het strakke onderhoud van een lage natuurwaarde. Het achterliggend terrein met de bedrijfsbebouwing is buiten de bebouwing geheel bestraat. In de noordwesthoek zijn voederkuilen met betonnen vloeren en lage betonnen muurtjes aanwezig en aan de oostkant van de stallen een betonvloer met een groepje voedersilo's. Het erf is goed onderhouden waarbij onkruiden worden bestreden; er ontbreken rommelige hoekjes met gedumpte of opgeslagen materialen. Onkruidbegroeiingen zijn schaars en hooguit langs de terreinranden te vinden.

Akkerland rond het erf

Woonhuis met tuin

Boomgaard

Voederkuilen

De varkensstallen zijn sinds twee jaar buiten gebruik, worden regelmatig aangeveegd en zijn ontdaan van alle losse materialen zodat nergens in de binnenruimten ophopingen van afval en gedumpte materialen zijn te bekennen. De noordelijke stal is geheel ontdaan van alle isolatiebekleding onder de daken, zodat men vanaf de stalruimten rechtstreeks tegen de dakbekleding van golfplaten aankijkt. Beide stallen zijn ingedeeld in compartimenten waarin de varkens gehouden werden en bevatten beide aan de oostkop een facilitaire ruimte waar voertuigen staan gestald en materialen op een ordelijke wijze zijn opgeslagen. Deze ruimte is in de noordelijk stal tevens ingericht voor de verwerking van mais tot veevoer waarvoor een kelderachtige ruimte en een open zolder aanwezig zijn. De muren van de stallen bestaan uit buitengevels van baksteen en binnenmuren van zandkalksteen. Tussen beide muren zijn spouwen aanwezig, die echter geen toegangsmogelijkheden

van buitenaf bieden voor fauna ter grootte van vleermuizen. Aan de kant van het gangpad langs de compartimenten bevatten de muren raamwerken van hout die afgesloten zijn door een constructie van metalen platen die een goede ventilatie mogelijk maakt van de binnenruimte. Alle daken zijn bekleed met golfplaten waarvan een deel van asbest is. De enige andere bebouwing zijn wat rommelige schuurtjes aan de oostkop van de zuidelijk stal. Deze zijn in gebruik voor opslag van uiteenlopende zaken en bestaan uit een open kleine loods/stalling die voor een deel slordig opgetrokken is uit golfplaten, en een houten kippenhok die niet meer als dusdanig in gebruik is.

Zuidelijke stal links

Zicht op stallen vanaf openbare weg

Noordelijk stal inpandig

Kleine schuurtjes

Het meest natuurlijke element binnen het plangebied is een houtwal langs de gehele lengte van de zuidgevel van de (zuid)westelijke stal. Deze houtwal is 4,75 meter breed en er werd een oppervlak berekend van 493,5 m² vanaf het punt dat de betreffende houtstructuur overgaat in een cultuuraanplant en scheerhaag als erfafscheiding. De houtstructuur bestaat uit een gevarieerde aanplant van lage tot middelhoge struiken en 5 volgroeide bomen. De bomen betreffen alle zomereiken en zijn van een gemiddelde ouderdom en stamdikte (diameter op een hoogte van 1,5m naar schatting 40-45 cm). Als lage houtopslag en struiken werden genoteerd hazelaar, taxus, veldesdoorn, vogelkers, zomereik, gewone vlier en hult en als lianen gewone braam en klimop. Als exoten bevat de houtbegroeiing een groepje afgestorven coniferen en opslag van de fluweelboom. De bodem is deels bedekt met bladstrooisel en deels begroeid. De bodembedekkende begroeiing bestaat uit ruige grassen (gestreepte witbol en kropaar), klimop en onkruiden (o.a. veldjes met winterpostelein). Op veel plekken zijn afgestorven resten van de invasieve exoot reuzenberenklauw te constateren. Bestrijding van deze soort en eveneens van de fluweelboom is gewenst uit oogpunt van natuurkwaliteit.

Houtwal gezien in oostelijke richting

In westelijke richting

2.3 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

Fig.2. De bestaande situatie. Het gehele plangebied is rood omkaderd.

Luchtfoto: Google Earth

De procedurele ontwikkeling betreft de omzetting van de bestemming van bedrijfswoning naar burgerwoning. De sloop van de stallen vindt plaats in het kader van de provinciale regeling Ruimte voor Ruimte.

De volgende ingrepen vinden plaats.

- Alle bestaande bedrijfsbebouwing wordt gesloopt en alle bestrating verwijderd.
- Aan het huis en omringende siertuin vinden geen ingrepen plaats. Aan de woning wordt een oppervlak van 200 m² aan bijgebouwen toegevoegd.
- De siertuin bevat 3 kapvergunning plichtig bomen waarvan er 2 binnen de aangegeven begrenzing van het plangebied vallen. Er zijn geen plannen voor kap van deze bomen.
- De enige substantiële houtstructuur die geamoveerd wordt is de houtwal lang de zuidwestelijke grens van het terreindeel dat bedrijfsmatig in gebruik was. Deze voldoet niet aan de eisen van oppervlak (1000 m²) en aantal volgroeide bomen (20) om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden. De houtwal bevat geen bomen die op de gemeentelijk lijst van waardevolle bomen staan.
- Het vrijkomende grondgebied wordt omgezet in landbouwgrond. Het groen rond de woning blijft geheel intact.

3. WETTELIJK KADER

3.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

3.2 Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent twee beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn
- Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.
- Nationaal beschermde soorten.

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De Europese bescherming middels de Habitatrichtlijn beschermt voornamelijk soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Op deze soorten is het beschermingsregime van § 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Nationaal beschermde soorten (“andere soorten”)

Op deze soorten (zie bijlage 4) is het beschermingsregime van § 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing. Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen.

Bescherming verblijfplekken

Ook verblijfplaatsen van soorten uit beide categorieën die als “vast” kunnen worden aangemerkt zijn beschermd en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek (zie hoofdstuk 3.3). In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken. Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid 2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b.

Bij deze categorie is, evenals bij vogels waarvan de nestelplekken niet jaarrond beschermd zijn, het verbod tot opzettelijke verstoring, en daarmee de bescherming van de functionele leefomgeving, niet van toepassing.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1 Wnb	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wnb	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ontheffingsplicht

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de werkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgelegd voor een van tevoren bepaalde categorie van gevallen. Een toegepaste vorm van vrijstelling is onder meer door het werken met een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle vogelsoorten en nationaal beschermde soorten, zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving van de Flora- en faunawet).

Als dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wnb), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb) of het beschermingsregiem “Andere soorten” (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wnb).

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient bij de ontheffingsaanvraag de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt o.a. beoordeeld op de volgende punten:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden
- aanwezigheid van een wettelijk belang
- de staat van instandhouding van de soort en behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een Nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een zorgplicht opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

3.3 Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- **Europees beschermde gebieden (Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.)** De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van **Natura 2000** en betreffen gebieden van grote ecologische waarde. Deze gebieden zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming §2.1 t/m §2.5.
- **Nationaal/provinciaal beschermde gebieden (provinciale omgevingsverordening).** Dit zijn natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het **Natuurnetwerk Nederland (NNN)** vallen. Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De bescherming van deze gebieden is op provinciaal niveau geregeld via de provinciale omgevingsverordeningen.

Europees beschermd gebied (Natura 2000-gebied)

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregime vallen de meest strikte bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend als er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een “lichte” beoordeling doormiddel van een Verslechterings-toets. Bij significante negatieve effecten wordt de “zware” route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

Nationaal en provinciaal beschermd gebied (NNN-gebied)

Het uitgangspunt voor de bescherming van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland is de eis dat de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet door een ingreep worden aangetast. In of in de directe nabijheid van een NNN-gebied zijn in principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de ‘wezenlijke kenmerken of waarden’ aantasten zoals die in het beheerplan zijn vastgelegd. In de Interim omgevingsverordeningen van de provincie 2020 van de provincie is de doelstelling en regelgeving met betrekking tot NNN/NNB-gebied vastgelegd.

Overige provinciale beschermingszones

Voor behoud en versterking van de kwaliteiten van het landelijk gebied zijn door de provincie Noord-Brabant de agrarische structuur en de groenblauwe structuur ingesteld. De groenblauwe structuur bestaat uit de Groenblauwe mantel en het kerngebied Groenblauw.

De Groenblauwe mantel is een buffer tussen het kerngebied Groenblauw met het agrarisch en verstedelijkt gebied. Het kerngebied Groenblauw bestaat uit de ecologische hoofdstructuur (NNN) inclusief de ecologische verbindingzones en de gebieden voor behoud en herstel van watersystemen.

3.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuuroeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

4. ONDERZOEKSRESULTAAT

4.1 Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. van de nationale databank (NDFF), kennisdocumenten en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het Natuurbeschermingswet-gebieden als Habitat- en Vogelrichtlijngebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN), en bijzonder provinciale beschermingszones (Groenblauwe mantel). Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en die van de provincie Noord- Brabant. Bron van de NDFF-gegevens die in het verslag vermeld worden is: NDFF - quickscanhulp.nl; d.d. 6-3-2022

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 8-3-2021 tussen 11.00 en 12.00 uur en uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 6 graden C, weinig wind, droog, onbewolkt en bijzonder zonnig. Een weertype dat als fris maar zonnig lenteweer getypeerd kan worden.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Ook is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

Opmerking

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4.2 Gebiedsbescherming

4.2.1 Natura 2000

Ligging

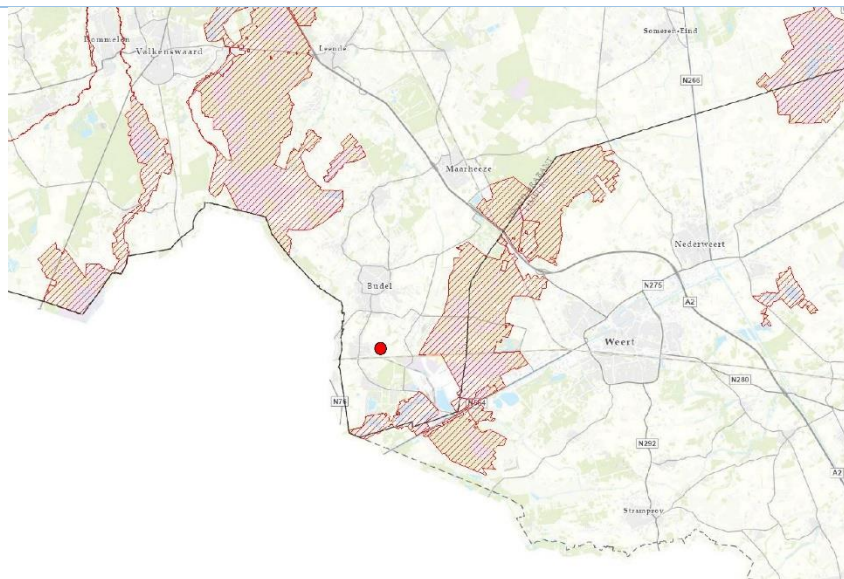
Het dichtst nabije Natura 2000-gebied zijn de Weerter- en Budelerberg & Ringselven op 2,3 km zuidoostelijk van het plangebied. Op een grotere hemelsbrede afstand van 5,4 km noordoostelijk ligt het Leenderbos, Groote Heide & De Plateau.

De nabij gelegen Weerter- en Budelerberg & Ringselven sluit aan en staat in samenhang met Belgisch Natura 2000-gebied Noord-Oost Limburg aan de andere kant van de landsgrens. Binnen dit grensoverschrijdend Natura 2000-gebied worden aan de Belgische kant van de grens drie habitatrictlijngebieden onderscheiden: Hageven (met o.a. Dommelvallei en Beverbeekse heide), Abeek (met aangrenzende moerasgebieden) en Itterbeek (met o.a. Schootsheide en Bergerven). Overig Natura 2000-gebied ligt op grotere afstand.

De genoemde Natura 2000-gebieden bevatten een grote verscheidenheid aan stikstofgevoelige habitattypen als natte heide, stuifzanden, vochtige bossen, zwak gebufferde waters, natte hooilanden blauwgrasland en moeras.

Fig.4 Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Nederlands Natura 2000 gebied (rood gearceerd)

Bron: Bron: Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant

Toelichting wettelijk kader

Externe werking

De Wet natuurbescherming onderscheid naast een directe aantasting, de interne werking, ook een indirecte aantasting door factoren die op afstand van invloed zijn, de zgn. externe werking.

Effecten-beoordeling

Oppervlak

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake.

Externe werking op korte afstand

Alle Natura 2000 gebieden liggen op voldoende ruime afstand om geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren met een externe werking die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting.

Stikstof

De factor stikstofuitstoot is in dit geval de enige mogelijke factor die in principe een externe werking op grotere afstand kan genereren. Bij ingang van de nieuwe Stikstofwet per 1 juli 2021 geldt wettelijk bij projecten en werken alleen de uitstoot die in de gebruiksfase structureel plaats vindt en niet de uitstoot die van tijdelijk aard is voor de uitvoering van een project of het werk. In dit geval als gevolg van sloop- en grondwerkzaamheden en een kleinschalige bouwactiviteit. Na de uitvoerende fase zijn de nieuwe functies van het plangebied en de verkeersbewegingen die deze genereren, een nieuwe en meer structurele bron van stikstofuitstoot die wel in de beoordeling dient worden betrokken.

Andere nabije Natura 2000-gebieden liggen op Belgisch/Vlaams grondgebied. Naar uitspraken van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van Staten in 2014 mag voor een project in Nederland voor Vlaams Natura 2000-gebied een drempelwaarde vastgesteld worden conform de Belgische/Vlaamse wetgeving. De drempelwaarde is door de Vlaamse wetgeving vastgesteld op 3-5% van de kritische depositiewaarde (KDW) die geldt voor de verschillende Natura 2000-gebieden ^{1*)}. Dit is in alle gevallen ver boven de drempelwaarde van 0,00 mol/ha/jaar die de Nederlandse overheid stelt. Gelet op deze verschillen in drempelwaarden kan een overtreding van de Belgische/Vlaamse wetgeving met betrekking van stikstofuitstoot op Natura 2000-gebied geheel uitgesloten worden indien deze onder de veel strengere Nederlandse normen blijft.

De projectontwikkeling betreft in hoofdzaak de sanering van en varkenshouderij en daarmee de sanering van een grote bron van stikstofuitstoot waarvan het schadelijk ammoniak een hoofdaandeel vormt. De huidige woonfunctie blijft intact en wordt niet uitgebreid en de vrijgekomen grond verkrijgt een functie van land(akker)bouwgrond. Voor de hand ligt dat de nieuwe functies van het plangebied een sterke afname van de factor stikstofdepositie betekent ten opzichte van de periode dat het plangebied in bedrijf was als intensieve varkenshouderij.

Conclusie

Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de door de Rijksoverheid en Vlaams/Belgische overheid gestelde normen wat betreft depositiewaarden betekenen worden op basis van de aard van de projectontwikkeling, die de sanering van een intensieve varkenshouderij betreft, niet verwacht. Ter onderbouwing van deze conclusie met betrekking tot Nederlands Natura 2000-gebied kan een Aeriusberekening vereist worden om aan te tonen dat een en toetsing aan de Natura 2000 wetgeving niet noodzakelijk is.

1) Bron: Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek*

4.2.2 Provinciale beschermingszones.

Ligging

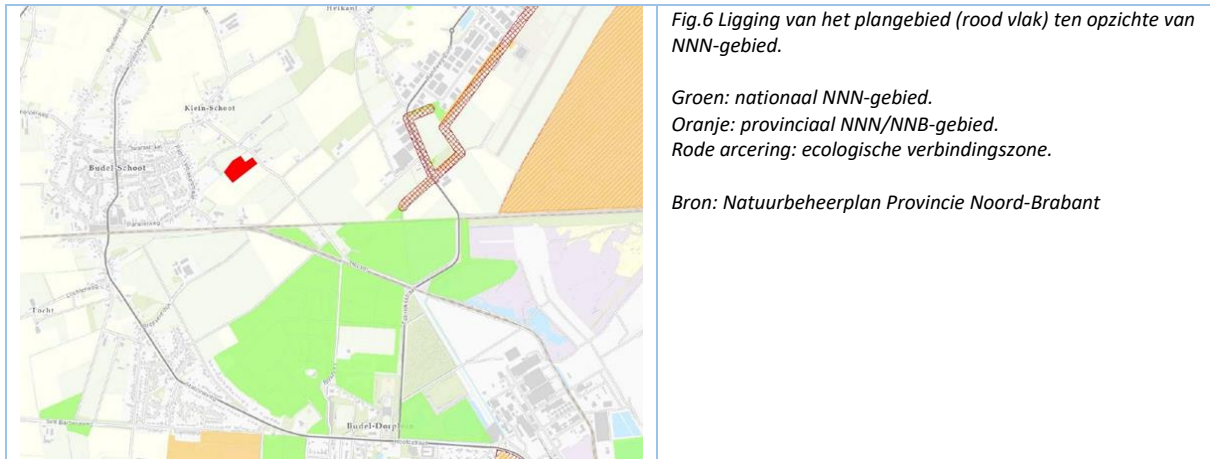
NNN-gebied

De dichtst nabije NNB-structuur ligt op slechts op slechts 0,6 km zuidelijk van het plangebied en betreft een droog bosgebied van het beheertype N16.01 Droog bos met productie. Op ongeveer 4 tot 5 km zuidelijk en zuidoostelijk gaande ligt moerassig NNB- gebied dat onder Natura 2000 -

wetgeving valt en waaraan door de provincie Noord-Brabant de status van Natte Natuurparel is toegekend. Op 1,6 km noordoostelijk vormen lintvormige structuren als waterlopen en houtsingels een samenhangende ecologische verbindingzones in noord-oostelijke richting.

Overige provinciale beschermingszones

De Interim omgevingsverordening NB 2021 duidt het plangebied aan als gelegen buiten de landschappelijke structuur van de ‘Groenblauwe mantel’.

Beleidskader

Interim omgevingsverordening NB §3.2.3 artikel 3.15 en 3.16

NNN-gebied

De Interim omgevingsverordening NB stelt in §3.23 artikel 3.16 lid 1 en 3, dat als een bestemmingsplan gelegen buiten het Natuur Netwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuur Netwerk Brabant anders dan door de verspreiding van stoffen in lucht of water, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

Interim omgevingsverordening NB §3.23 artikelen 3.26 en 3.27

Waterhuishouding

In §3.23 artikel 3.26 en 3.27 van de Interim omgevingsverordening NB worden regels gesteld ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied met betrekking tot grondwerkzaamheden, aanleggen van drainagesystemen en oppervlakte verharding voor projecten gelegen binnen de daarvoor aangewezen attentiezones.

Interim omgevingsverordening NB §3.2.4 art.3.32

Blauwgroene mantel

Paragraaf 3.2.4 art.3.32 lid 1 en 2 van de Interim omgevingsverordening NB stelt regels binnen de Groenblauwe mantel voor versterking en bescherming van samenhangende ecologische, hydrologische en landschappelijke waarden.

Effectenbeoordeling

NNN-gebied

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS -gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan NNN-gebied is daarom geen sprake. De dichtstbijzijnde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en liggen op voldoende afstand om

negatieve effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling aantasten geheel uit te sluiten.

Overige provinciale beschermingszones

-Het plangebied ligt buiten de Attentiezone waterhuishouding en zones voor Behoud en herstel van watersystemen waardoor en overtredingen van de artikelen 3.26 en 3.27 ter bescherming van de waterhuishouding binnen NNB-gebied ook uitgesloten kunnen worden.

- Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.32 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.

Conclusie

Zowel tijdens de uitvoerende fase als in de gebruiksfase, geen overtredingen verwacht met betrekking tot §3.2.3 artikel 3.15 en 3.16 (NNB-gebied), NB §3.2.3 artikel 3.26 (Attentiezone waterhuishouding) en §3.2.4 art.3.32 lid 1 en 2 van de Interim omgevingsverordening NB.

4.3 Soortenbescherming

4.3.1 Vaatplanten

Bescherming en voorkomen

Habitatrichtlijn

Een viertal inheemse plantensoorten zijn strikt beschermd middels bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Deze vaatplanten betreffen de drijvende waterweegbree, kruipend moerasscherm, groenknolorchis en zomerschroeforchis. Voor bijlage 4-soorten geldt de strikte bescherming ook buiten hun prioritair aangewezen habitatgebieden. Genoemde soorten zijn te strikt gebonden aan een hoogwaardig natuurlijk milieu van water, moerassen en vochtige heide en blauwgraslanden om buiten natuurlijk gebied te verwachten.

Nationale bescherming

Onder de nationale bescherming vallen 76 soorten vaatplanten waarvan de meeste uiterst zeldzaam zijn. Onder deze beschermingscategorie een hoog aandeel van zeldzame akkeronkruiden die als gevolg van de intensivering van de akkerbouw vrijwel uit het agrarisch landschap verdwenen zijn. In tegenstelling tot de voormalige Flora- en Faunawet zijn door de Wet natuurbescherming niet alle orchideeënsoorten meer beschermd. Onder de nationale bescherming vallen zo'n 8 soorten die allen in de provincie Noord-Brabant uiterst zeldzaam of uitgestorven zijn.

Bronnenonderzoek en veldwaarnemingen

Binnen de 1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen beschermde plantensoorten. Binnen 1 tot 5 km-straal worden de drijvende waterweegbree en Karthuizer anjer vermeld.

Tijdens het veldbezoek werden alleen algemene soorten van verstorings- en ruigtevegetatie waargenomen op akkers, langs terreinranden, tussen bestrating en op andere marginale plekken.

Effectenbeoordeling

De drijvende waterweegbree is als habitatrichtlijnsoort landelijk de minst zeldzame vaatplant en komt tamelijk wijdverspreid in de provincie Noord-Brabant voor. De soort is gebonden aan een hoogwaardige zachte waterkwaliteit van beken en vennen. Binnen het plangebied en in de nabije omgeving ontbreekt dit milieu geheel waardoor de soort als geheel niet relevant voor het plangebied beschouwd kan worden. De Karthuizer anjer is een soort van kalkrijk en vaak stenige grond die op zijn natuurlijke standplaatsen (Ijsseldal en mergelgronden in Zuid-Limburg) vrijwel uitgestorven is. De herkomst in deze omgeving kan vrijwel zeker herleid worden tot een zaadmengsel. De soort is bijzonder populair voor gebruik in bloemrijke zaadmengsel om wegbermen en "nieuwe natuur" op te fleuren.

Het plangebied is grotendeels bestraat en bebouwd en biedt daardoor weinig vestingsmogelijkheden voor vaatplanten. Onkruiden worden bestreden waardoor weinig begroeiing is tussen het bestratingsmateriaal en andere marginale plekken. De tuinen rond de woning worden te strak onderhouden om vestiging van natuurlijke vegetaties mogelijk te maken. De akkers zijn ingezaaid met en groenbemester en zover er onkruiden aanwezig zijn betreffen dit zeer algemene soorten als vogelmuur, glad knopkruid, kleine veldkers en straatgras. Het meest natuurlijke element binnen het plangebied is de houtwal langs de zuidwestelijke erfgrans. Buiten de houtgewassen bestaat de begroeiing hier uit algemene verstorings- en ruigtevegetatie. Uit de laatste categorie valt vooral de invasieve exoot reuzenberenklauw op.

De begroeiing is van een te algemeen soort om bijzondere botanische waarden te verwachten. Natuurlijke en duurzame standplaatsen van beschermde plantensoorten en van andere soorten die

enige botanische waarden vertegenwoordigen, kunnen geheel uitgesloten worden binnen het plangebied en directe omgeving.

Conclusie

Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen uitgesloten worden.

4.3.2 Zoogdieren (grondgebonden)

Voorkomen en bescherming

Habitatrichtlijn

Van zoogdiersoorten uit de strengste beschermingscategorie zijn niet alleen de verblijfplekken jaarrond beschermd maar ook het functioneel leefgebied voor de instandhouding daarvan. Onder de Europese bescherming van de Habitatrichtlijn vallen een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel bever, otter, noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. De groep van vleermuizen wordt in een apart hoofdstuk behandeld.

Nationaal bescherming zonder vrijstelling

Voor soorten die onder de nationale bescherming vallen gelden ruimere mogelijkheden voor ontheffing en vrijstelling dan voorgaande categorie van strikt beschermde soorten. Een verbod tot verstoring, zoals dit vastgelegd is in art.3.5 lid 4 voor zoogdiersoorten die vallen onder de Habitatrichtlijn is voor deze beschermingsgroep niet van toepassing. Dit impliceert daar de verblijfplekken alleen beschermd zijn tegen een directe fysieke aantasting en voor het functioneel leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, geen strikte bescherming geldt. Voor een aantal zeer algemene soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling en is alleen de zorgplicht van toepassing. Deze vrijstelling geldt o.a. kleine zoogdieren als bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis en egel en grotere dieren als ree, vos, haas en konijn. Een bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen, als wezel, bunzing en hermelijn geldt sinds 2017 (bij ingang Wet natuurbescherming) binnen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland en wordt sindsdien steeds meer nagevolgd door andere provincies (Overijssel, Drenthe en Zeeland). Deze soorten komen vrij algemeen voor en zijn moeilijk vast te stellen. Voor alle soorten uit deze middelzware beschermingsregiem, al of niet vrijgesteld, geldt de zorgplicht. Dit impliceert dat onnodig doden of schade te berokkenen niet is toegestaan.

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens vermelden binnen de 0-1 km-straal buiten vleermuizen geen Habitatrichtlijnsoorten. Pas binnen de 1-5 km-straal worden bever en wolf vermeld. Uit het middelzware beschermingsregiem van andere soorten waarvoor geen vrijstelling geldt vermelden de NDFF-gegevens binnen de 1 km-straal eekhoorn en steenmarter. Binnen de 1-5 km-straal worden damhert, edelhert, wild zwijn, bunzing en das vermeld.

Waarnemingen

Er werden tijdens het veldbezoek geen waarnemingen van zoogdieren gedaan.

Effectenbeoordeling

Habitatrichtlijn

De bever is gebonden aan een habitatgebied van stromende water met begeleidende ooi- en moerasbossen. Daar dit milieu geheel binnen de omgeving ontbreekt is het plangebied van geen enkel belang voor deze soort. Waarnemingen van de wolf zijn nog te incidenteel en niet van dien aard om van enige betekenis voor het plangebied te kunnen zijn.

Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied in het algemeen te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied en specifiek habitatgebied van soorten waarvoor het strikte beschermingsregime van de Habitatrichtlijn geldt om deze te verwachten.

Andere soorten

Op basis van de verspreidingsgegevens, habitatgebruik en landschapskenmerken kunnen met enige kans binnen de omgeving van het plangebied eekhoorn, steenmarter en kleine marterachtigen als bunzing en wezel verwacht worden uit de middelzware beschermingscategorie van 'Andere soorten' waarvoor geen vrijstelling geldt. Damhert en edelhert zijn weinig relevant voor het plangebied op basis van hun breed en specifiek landschap gebruik. Verblijfplekken van de das kunnen op basis van hun zichtbaarheid en de ongeschiktheid van het plangebied als vestgingsplek geheel uitgesloten worden. De voorkeurs habitat voor eekhoorn bestaat uit gemengde bossen, bosrijke tuinen, parken en houtwallen, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. Het plangebied ligt binnen een open landschap buiten de optimale habitatgebieden van de eekhoorn die in een bosrijker omgeving liggen. Aanwezigheid van eekhoorns zal daarom van en uiterst incidenteel karakter zijn. Verblijfplekken worden daarom niet verwacht en werden niet aangetoond tijdens het veldbezoek. De steenmarter vindt vaste verblijfplaatsen in oude schuurtjes met weinig menselijke activiteit of woningen met toegankelijke zolder-, en of kruipruimten. De steenmarter laat gewoonlijk duidelijke sporen na als uitwerpselen, prooiresten, stank en krabsporen. Kleine marterachtigen leiden een meer verborgen leven en zijn daarom moeilijker op te sporen tijdens een eenmalig veldbezoek. De bebouwing wordt te intensief en te gecontroleerd onderhouden om marterachtigen, en zeker steenmarter, ongestoorde schuilgelegenheid te bieden. Althans deze zal al snel opgemerkt worden. Tijdens het veldbezoek werden geen waarnemingen gedaan van sporen die wijzen op aanwezigheid van marterachtigen. Op basis van het sporenonderzoek en algehele inrichting van het plangebied kunnen verblijfplekken vrijwel uitgesloten worden.

Een nationale bescherming met vrijstelling geldt voor een aantal algemene zoogdieren die in de meeste gevallen als uitgesproken cultuurvolger gelden. Uit deze beschermingscategorie kunnen in het bijzonder binnen de bebouwde omgeving in het algemeen een aantal kleine zoogdiersoorten als gewone bosspitsmuis, huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis, rosse woelmuis en egel verwacht worden. Deze zullen zich voornamelijk op terreindelen waar enige begroeiing en beschutting is, wat voornamelijk het geval is bij de houtwal aan de (zuid)westgrens van het erf. Ook grotere dieren als haas en vos kunnen hier enige beschutting vinden. Voor genoemde soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen bij het aantreffen daarvan. Voor de bosmuis en huisspitsmuis geldt deze zorgplicht niet bij het aantreffen in bebouwing.

Conclusie

Negatieve effecten op verblijfplekken van beschermde landgebonden zoogdiersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt worden binnen de invloedssfeer van de ingrepen niet verwacht, noch aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van jaarrond beschermde verblijfplekken. Kleine beschermde zoogdieren waarvoor een vrijstelling en alleen de zorgplicht geldt, als huisspitsmuis, egel, veldmuis en bosmuis, kunnen nooit geheel uitgesloten worden. Voor deze soorten en eventueel schuilende kleine marterachtigen dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen.

4.3.3 Zoogdieren (vleermuizen)

Bescherming en voorkomen

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft ook de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen. Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Bronnenonderzoek en geschiktheid

De NDFF-gegevens melden binnen de 1 km-straal laagvlieger en gewone dwergvleermuis. Binnen de 1-5 km worden de gewone grootoorvleermuis en de zeldzame grijze grootoorvleermuis vermeld.

Het plangebied toont op basis van zijn inrichting en gebruik voornamelijk geschiktheid om alleen de gewone dwergvleermuis zowel foeragerend als verblijvend te verwachten. De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis in Nederland die vrijwel overal binnen de bebouwde omgeving voorkomt en vrijwel zeker ook binnen of nabij het plangebied zal foerageren. De meeste waarnemingen hebben betrekking op deze soort. De laatvlieger is ook binnen de bebouwde omgeving ook een algemene soort, maar minder talrijk. De soort voor zijn verblijf afhankelijk van bebouwing maar foerageert minder vaak nabij bebouwing en meer langs boomrijen en boven open terrein. De algemene rosse vleermuis is een specifiek bewoner van holten in bomen en daardoor voor zijn verblijfplekken afhankelijk van oude bomen van lanen, bossen en stadsparken. De soort kan zeker overvliegend verwacht worden en foeragerend langs de laanbomen in de omgeving.

Waarneming

Het onderzoek vond plaats op een tijd van de dag en een tijd van het jaar waarop vleermuizen niet actief zijn. Tijdens het veldbezoek kon daarom alleen onderzoek gedaan naar verblijvende vleermuizen, verblijfssporen, verblijfsmogelijkheden en naar de algehele gebiedsgeschiktheid voor vleermuizen. Er werden geen verblijvende vleermuizen geconstateerd, noch verblijfssporen.

Toelichting

Tijdens de veldbezoeken wordt onderzoek gedaan naar verblijfplekken, verblijfssporen en verblijfsmogelijkheden in en aan bebouwing en bomen. Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen in het algemeen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschoot, boeiboorden, onder gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen. In bomen kan verblijf gevonden in holtes, gaten en diepe spleten en achter loshangende schors. Tijdens inspecties op zicht worden zelden verblijvende vleermuizen aangetroffen. Ook sporen die wijzen op vleermuizenverblijf zijn meestal schaars. De verblijfplekken worden meestal ontdekt op basis van het gedrag van vleermuizen na het verlaten van de verblijfplek. Hiervoor is uitgebreider onderzoek nodig tijdens de uren dat vleermuizen actief zijn

Effectenbeoordeling

Verblijfplekken

De bebouwing die voor sloop in aanmerking komt is onderzocht op verblijfsmogelijkheden. In het algemeen kan vastgesteld worden op basis van veldervaring, dat stallen die voor een functie voor de intensieve veeteelt gebouwd zijn en daarvoor in gebruik zijn geweest, zelden verblijfplekken bevatten. Naast de inrichting, afwerking en de veel verstorende elementen die met de intensieve veehouderij gepaard gaan als luchtstromen, geluid van ventilatoren en ammoniakdampen speelt hierbij ook een rol dat de stallen geen hooggelegen verblijfsmogelijkheden bieden waar vleermuizen

veilig zijn voor predatie of aanknagen door ongedierte dat deze stallen meestal in grote mate bevolkt indien geen bestrijding plaats vindt. De stallen die gesloopt worden werden als weinig geschikt beoordeeld voor verblijf van vleermuizen. Hierbij werd onder meer ook het volgende in aanmerking genomen. De daken van alle stallen zijn bekleed met golfplaten van een materiaal dat voor vleermuizen onvoldoende buffering tegen temperatuurextremen biedt bij verblijf direct onder de dakbekleding. Voor een deel van de daken ontbreken bovendien door isolatiemateriaal en plafonds afgeschermd verblijfsmogelijkheden onder de daken. Muren en isolatieplafonds zijn glad afgewerkt; er ontbreken nissen en scheuren of andere beschadigingen van de muren waarin vleermuizen zich kunnen verstoppen. De spouwruimten van de lage muren bieden van buitenaf geen toegangsmogelijkheden. Aan de buitengevels van de stallen ontbreekt gevelbetimmering die enige bijzondere geschiktheid voor verblijf van vleermuizen toont. Alleen het woonhuis toont in beperkte mate verblijfsmogelijkheden; er zijn aanvliegbare overhangende randpannen. Echter de glad gelakte gevellatten waarover de randpannen overhangen bieden weinig grip bij het aanlanden. De woning valt buiten de ingreep en blijft intact. Verblijfplekken aan of binnen de bebouwing waar de ingrepen aan plaats vinden worden op basis van het veldbezoek niet verwacht. Buiten de bebouwing ontbreken zaken, zoals bomen met geschikte spechten- of rotingsholten, die verblijf kunnen bieden.

Leefgebied

Het grote oppervlak aan akkerland is geheel ongeschikt om deel uit te maken van het foerageergebied van vleermuizen, het grote oppervlak aan bestrating en bebouwing van het erf zullen vleermuizen mijden. De tuin rond de woning biedt foerageergebied van een matige kwaliteit; verwacht wordt dat vleermuizen rond de bomen aldaar foerageren. De houtwal langs de zuidwestrand van het erf biedt de beste kwaliteiten als foerageergebied en zal in enige mate functioneren als verplaatsingsstructuur. Daar de omgeving voldoende alternatieven biedt kan deze niet als een essentiële structuur beschouwd worden waarlangs vleermuizen trekken en foerageren.

Conclusie

Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermd verblijfsplaatsen van vleermuizen. Op basis van de inrichting worden uitsluitend de groene delen, en in het bijzonder de houtwal langs de (zuid)westrand van het erf, momenteel van een beperkte betekenis geacht binnen het foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling waarbij de houtwal langs de (zuid)westgrens van het erf geamoveerd wordt, betekent een kleine inperking van leefgebied waarvoor de omgeving nog voldoende compensatie biedt. Wel geldt de aanbeveling om in de nieuwe inrichting dit verlies van foerageergebied zoveel mogelijk te compenseren door b.v. de aanplant van gevarieerd inheems groen als erfafscheiding.

4.3.4 Vogels

Bescherming en voorkomen

Alle vogels zijn Europees beschermd door middel van de **Vogelrichtlijn**. In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd (zie overzicht hieronder). Voor een verdere toelichting zie ook bijlage2.

Categorie 1, 2, 3 en 4

Verblijfplekken in gebouwen

Voor soorten uit deze beschermingscategorie zijn niet alleen de nesten, maar ook de rust en andersoortige verblijfplekken als rust- en winterverblijven jaarrond beschermd. Ook bij tijdelijke afwezigheid geldt deze bescherming. Deze bescherming geldt niet alleen tegen de directe fysieke

aantasting van de verblijfplekken maar ook tegen de verstoring daarvan. De bescherming geldt tevens het functionele leefgebied voor de instandhouding van de verblijfplekken, zoals essentieel foerageergebied en trek- en verplaatsingsroutes. Uit deze zwaarste (strikte) beschermingscategorie vallen een aantal soorten die als uitgesproken cultuurvolgers gelden en voor hun verblijfsmogelijkheden geheel afhankelijk van bebouwing zijn. Binnen een landelijke omgeving met kleinschalige bebouwing betreffen dit huismus, kerkuil en steenuil. Deze soorten zullen het grote oppervlak aan landbouwgronden vermijden en zich verplaatsen en voedsel zoeken binnen de beschutting van de bebouwde linten en langs groenstructuren. Andere soorten als Gierzwaluw en slechtvalk zijn afhankelijk van stedelijk gebied waar ze huisvesting zoeken onder dakpannen, achter gevelbekleding en in nissen in of aan de bebouwing. Als snelle en behendige vlieger die grote afstanden kunnen afleggen is het landschapsgebruik breed. Naast soorten die in of aan bebouwing broeden valt ook binnen deze beschermingscategorie een brede groep van voornamelijk roofvogels die voor hun nestgelegenheid van bomen afhankelijk zijn. Dit kunnen nesten in bomen zijn die zelf gemaakt zijn of nesten van andere grote vogels (zoals van de verschillende kraaiachtigen). Een soort als de ransuil maakt altijd gebruik van oude nesten van andere vogels. Andere soorten anders dan roofvogels uit deze beschermingscategorie zijn roek en ooievaar. De roek is een koloniebroeder en de ooievaar wijkt ook uit naar menselijke bouwwerken als hoogspanningsmasten en schoorstenen.

Bescherming categorieën

Soorten uit categorieën 1, 2, 3 en 4 (waarvoor een ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk is).

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw

Soorten uit de categorie 5, jaarrond bescherming verblijfplekken optioneel

Soorten: Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Overige soorten: verblijfplekken alleen beschermd indien sprake is van een daadwerkelijk broedgeval

Soorten: overige soorten

Categorie 5

De strikte bescherming van nestplekken van alle soorten uit de deze categorie geldt alleen als er zwaarwegende ecologische omstandigheden daartoe aanleiding geven. De jaarronde bescherming geldt alleen als de populatie sterk onder druk staat. Meeste van deze soorten staan ook vermeld op bijlage 2 van de Conventie van Bern waardoor Wnb §3.2 artikel 3.5 van toepassing is, wat in principe betekent dat de nestel- en verblijfplekken jaarrond strikt beschermd zijn en verstoring niet toegestaan is. Echter voor de Nederlandse situatie is de wetgeving aangepast en is ook voor deze soorten alleen de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1) van toepassing zolang er geen aanleiding is om de strikte bescherming toe te passen.

In het algemeen geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid. De bescherming houdt verband met de schaarste van het type nestgelegenheid. Veel van deze soorten zoeken nestgelegenheid op beschutte plekken in holten, holen en kieren. De nesten van zwarte kraai en ekster zijn beschermd omdat roofvogels uit de zwaardere beschermingscategorieën van deze nesten gebruik kunnen maken.

Boerenwaluw en huiswaluw worden vaak als koloniebroeders aangetroffen op boerenerven en onderhouden vaste verblijfplekken waar ze jaarlijks weer naar terugkeren. De meeste soorten uit deze beschermingscategorie onderhouden in principe geen vaste nestplekken, zoals een aantal algemene tuin en stadsvogels, maar keren wel vaak tot dezelfde plek of locatie terug.

Overig soorten

Voor de groep uit de laagste beschermingscategorie geldt de bescherming van de nesten en broedplekken in alle gevallen uitsluitend als daadwerkelijk sprake is van een broedgeval. Hiervoor is artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 van toepassing. Verbod van opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) is bij ingang Wnb niet (meer) van toepassing voor deze categorie.

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens melden uit de strikte beschermingscategorie binnen de 1 km-straal gierzwaluw, steenuil, huismus, slechtvalk en grote gele kwikstaart als soorten die verblijf in bebouwing onderhouden of (in het geval van grote gele kwikstaart) verblijf in bebouwing kunnen onderhouden. De kerkuil wordt voor de 1-5 km-straal vermeld.

Als soorten uit de strikte beschermingscategorie die in bomen broeden worden binnen de 1 km-straal rond het plangebied buizerd, wespandief, sperwer, ooievaar en roek vermeld. De roek is een koloniebroeder in bomen en de ooievaar broedt ook vaak in hoge objecten die door mensen gemaakt zijn.

Waarnemingen

Waarnemingen betroffen een aantal algemene tuinvogels als koolmees, houtduif, merel en roodborst.

Effectenbeoordeling

Jaarrond beschermde verblijfplekken in gebouwen (catg. 1,2,3 en 4)

-Huismus

Tijdens het veldbezoek werden geen huismussen binnen het plangebied waargenomen.

Op en rond plekken waar huismussen meest in kolonies nestelen, is in de tijd van het jaar waarin het veldbezoek plaats vond, al de eerste activiteit, zoals schermutselende mannetjes en verkennende vrouwtjes op dakranden bij potentiële nestplaatsen. Een dergelijk activiteitenpatroon werd niet binnen het plangebied waargenomen ondanks zeer geschikte weersomstandigheden, wat al een betrouwbare indicatie is om geen broedplekken te verwachten. Er is ook gelet op aanwijzingen voor nestlocaties in of aan de te slopen bebouwing zoals uitstekende droge grassprietjes of veertjes en uitwerpselen tegen de muur nabij een nestplek. Een broedpopulatie van de huismus kan op basis van het veldbezoek binnen het plangebied geheel uitgesloten worden. Op basis van zijn huidige inrichting en onderhoud wordt niet verwacht dat het plangebied van enige betekenis is binnen het leefgebied van huismussen.

Gierzwaluwen

Gierzwaluwen vinden hun verblijfplekken in en meer verstedelijkte omgeving dan die van het plangebied. De te slopen bebouwing toont een algemene ongeschikt om verblijfplekken van gierzwaluwen te verwachten. Er ontbreekt een geschikte aanvliegbare dak- en gevelbekleding om onder of in te nestelen.

Uilen

Alle gebouwen zijn gecontroleerd en konden goed onderzocht worden op verblijfssporen van uilen. Deze werden nergens geconstateerd. Er werden geen aanwijzingen als ruiveren, uilenballen en mestsporen die erop wijzen dat uilen buiten de bebouwing op het erf foerageren of uitkijk- en rustplekken onderhouden aan de bebouwing, in bomen of dicht struikgewas van heesters. Een negatieve factor is dat op het erf ongedierte wordt bestreden en daarmee ook de prooidieren van uilen. Het plangebied biedt momenteel een omgeving om anders dan op een marginale wijze deel uit te maken van het leefgebied van de steenuil en kerkuil.

-Slechtvalk en grote gele kwikstaart

De slechtvalk broedt uitsluiten in hoge stedelijke bebouwing en kent een dusdanig breed landschapsgebruik dat deze geheel niet relevant voor het plangebied is.

De grote gele kwikstaart nestelt in de nabijheid van stromende waters en is daardoor eveneens niet relevant voor het plangebied.

Jaarrond beschermde verblijfplekken in bomen (catg. 1,2,3 en 4)

Misschien met uitzondering van de sperwer vervult het plangebied een ondergeschikte betekenis voor roofvogels uit deze categorie die verwacht kunnen worden. De meeste roofvogels uit deze categorie kennen een breed landschapsgebruik waarvan het zwaartepunt in bossen, langs bosranden en boven het open veld ligt. Het plangebied toont door zijn ligging en inrichting een ongeschiktheid om nesten van roofvogels te verwachten. Hooguit kan de sperwer die de bewoonde omgeving minder vermijdt, in dicht struikgewas nestelen, echter het veldonderzoek heeft daar geen aanwijzingen voor gevonden. Nesten van grotere roofvogels kunnen direct op basis van hun zichtbaarheid uitgesloten worden. Dit geldt nog meer voor ooievaar en roek.

Jaarronde bescherming van de verblijf optioneel catg.5

Bijzondere verblijfsmogelijkheden van soorten uit deze beschermingscategorie ontbreken binnen het plangebied. Voor soorten uit deze categorie die verwacht kunnen worden geldt alsnog dat er geen ecologische omstandigheden zijn om nesten van deze soorten een jaarrond beschermde status te geven. Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient wel het broedseizoen voor deze soorten in acht worden genomen bij het verwijderen van groen en slopen van bebouwing. Evenals bij de volgende groep, is het verbod tot opzettelijke verstoring (Wnb art.3.1 lid 4) niet van toepassing.

Overige vogels

Voor algemene tuinvogels is nestgelegenheid aanwezig binnen het groen van de tuin en de houtbegroeiing langs de (zuid)westrand van het erf. Soorten als merel en zanglijster broeden ook vaak in stallen. De witte kwikstaart is een soort die veelvuldig in agrarische bedrijfsbebouwing nestelt. Op het akkerland binnen het plangebied kunnen algemene grondbroeders als scholekster, kievit en patrijs nestgelegenheid vinden. Voor deze grondbroeders geldt geen overtreding bij werkzaamheden die als regulier onderhoud en beheer kunnen worden aangemerkt.

Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient daarom het broedseizoen uitsluitend in acht worden genomen bij de werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling als het amoveren van groen en bebouwing.

Conclusie

Binnen de invloedsfeer het plangebied werden tijdens het veldbezoek geen nesten en verblijfplekken voor vogels uit de strikte beschermingscategorie die in bomen en gebouwen nestelen vastgesteld en deze worden ook niet verwacht. Voor algemene tuinvogels is er nestgelegenheid aanwezig binnen het groen en bebouwing.

Om een overtreding van artikel Wnb artikel 3.1 lid 2 te voorkomen dient daarom het broedseizoen in acht worden genomen bij de sloop van de bebouwing en bij verwijdering van begroeiingen.

Zie verder hoofdstuk 6.1 voor nadere toelichting.

4.3.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Bescherming en voorkomen

Reptielen

Onder de strikte bescherming van de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2) vallen een beperkt aantal reptielsoorten waarvan binnen de provincie Noord-Brabant alleen de zeldzame gladde slang met een viertal kernpopulaties, binnen geheel natuurlijke populaties voorkomt. De bekende waarnemingslocaties liggen deels verspreid in het oosten en deels in het westen van de provincie

De enige reptielen die in Brabant met een meer regelmatige frequentie voorkomen vallen onder het middelzware beschermingsregime van ‘andere soorten’ (Wnb §3.3) waarvoor de provincie Noord-Brabant geen vrijstelling verleent. Dit betreffen de algemene levendbarende hagedis en in Brabant relatief zeldzame hazelworm. Beide soorten zijn tamelijk strikt gebonden aan bos, heide en heideachtig terrein.

Amfibieën

Voor de meeste middels de Habitatrichtlijn (Wnb §3.2) strikt beschermde amfibieën die binnen een zekere frequentie binnen een natuurlijk verspreidingspatroon in de provincie Noord-Brabant voorkomen, als heikikker, poelkikker en rugstreeppad en kamsalamander geldt dat dat deze een tamelijk strikte binding hebben met hoogwaardig natuurgebied van heide, heideachtig terrein, stuifzanden, natuurlijke graslanden en een kwalitatief hoogwaardig watermilieu. Theoretisch gezien geldt de binding aan natuurgebied minder voor de rugstreeppad. De rugstreeppad is een meer mobiele soort van minder stabiele watermilieus die landelijk op veel plekken in agrarisch gebied en tot binnen stedelijk gebied voorkomt. Binnen Brabant is de soort betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden veel minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in ondiepe tijdelijke plassen.

De enige nationaal (Wnb §3.3) beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt en die binnen de provincie Noord-Brabant vrij algemeen voorkomen zijn de vinpootsalamander en alpenwatersalamander. De vinpootsalamander is te specifiek gebonden aan heidevennen om buiten natuurgebied te verwachten. De alpenwatersalamander is minder kieskeurig en is in de eerste instantie een soort van bosvijvers.

Voor een vijftal middels Wnb §3.3 beschermde amfibiesoorten die landelijk algemeen voorkomen geldt een vrijstelling. Dit betreft de zeer algemeen voorkomende kikkers de bruine kikker, (groene)bastardkikker, (groene) meerkikker en gewone pad en als enige salamandersoort de kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt alleen de zorgplicht.

Vissen Wnb §3.2 en §3.3

Onder de habitatrichtlijn vallen een aantal zoutwatervissen die vanzelfsprekend voor het plangebied uitgesloten kunnen worden. Onder de nationale bescherming (Wnb§3.3) vallen een aantal vissen die aan een hoogwaardig beekmilieu gebonden zijn als beekprik, elrits, gestippelde alver, kwabaal en beekdonderpad. De elrits en gestippelde alver zijn zeldzame vissoorten die alleen nog in enkele beken in Zuid-Limburg voorkomen. De grote modderkruiper is een soort van sloten en waters met een modderbodem en komt vooral voor binnen laagveengebieden en het rivierengebied voor. De Brabantse verspreiding ligt vooral in de invloedsfeer van de grote rivieren.

Bronnenonderzoek en waarneming

Bronnenonderzoek

De NDFF-gegevens vermelden binnen de 1 km-straal geen reptielen, vissen en slechts de alpenwatersalamander als enige amfibiesoort.

Binnen de 1-5 km worden de hazelworm en levendbarende hagedis als reptielen vermeld en meerdere amfibiesoorten, waaronder de strikt beschermde kamsalamander, knoflookpad, rugstreeppad en heikikker. De waarnemingslocatie liggen vrijwel zeker buiten stedelijk en agrarisch gebied binnen de biotopen van bos, heide en stuifzanden. Als enige beschermde vissoort wordt de gewone modderkruiper binnen de 1-5 km straal vermeldt.

Waarnemingen

Tijdens het bezoek werden geen waarneming uit deze soortgroepen gedaan.

Effectenbeoordeling

Landschappelijk gezien is het plangebied door het omringend agrarisch gebied te geïsoleerd gelegen van de nabije bekende habitatgebieden van alle en reptielen en meeste amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt om deze met enige kans te verwachten.

In meer directe zin is het plangebied door zijn inrichting en begroeiingstructuren een algehele ongeschikt om deel uit te maken van het habitatgebied van reptielen en strikt beschermde amfibieën die op relatief korte afstand van het plangebied binnen natuurlijk gebied van heide en bos voorkomen. Voor de groep van amfibieën, met name voor de alpenwatersalamander, ligt het plangebied te ver buiten het bereik van geschikte stabiele voortplantingswaters om deze redelijkerwijs te verwachten. Internetonderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd dat de rugstreeppad op nabij gelegen geschikte terreinen, zoals rond de zinkfabriek in Budel-Dorplein, wordt waargenomen. Door afwezigheid van een watermilieu is het plangebied voor de groep van vissen geheel niet relevant. Op basis van zijn inrichting en begroeiingstructuren toont het plangebied alleen een beperkte landhabitat voor een aantal zeer algemene amfibiesoorten als bruine kikker en gewone pad waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze soorten dient uitsluitend de zorgplicht in acht worden genomen (zie hoofdstuk 6).

Conclusie

Aanwezigheid van reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt kunnen op basis van ligging en inrichting van het plangebied geheel uitgesloten worden. Negatieve effecten op hun leefgebied als gevolg van de voorgenomen ingrepen kunnen eveneens uitgesloten worden.

4.3.6 Ongewervelden

Bescherming en voorkomen

Habitatrichtlijn §3.2

Onder de Europese bescherming van de habitatrichtlijn vallen 7 soorten dagvlinders, 1 soort nachtvlinder, 8 soorten libellen, 2 soorten weekdieren en 5 keversoorten. Genoemde soorten zijn allen zeldzaam en gebonden aan hoogwaardige milieus van heide, vennen, beken, moerassen en rivieren. Voor de provincie Noord-Brabant zijn de drie witsnuitlibellen, sierlijke, oostelijke en gevlekte witsnuitlibel, van bijzondere belang. Witsnuitlibellen zijn specifiek gebonden zijn aan het zwak gebufferd watermilieu van vennen en andere kleine waters.

De enige beschermde nachtvlinder, de teunisbloempijlstaart, is een warmte minnende soort nachtvlinder die voor zijn voedsel en voortplanting in de Nederland een afhankelijkheid toont aan ruderaal- en pioniersvegetaties. Van de twee weekdieren is de Bataafse stroommossel vrijwel uitgestorven. De andere soort, het waterslakje de platte schijfhoorn, komt verspreid voor in de Utrechtse en Zuid-Hollandse laagveengebieden en in delen van Friesland. Binnen de zuidelijke provincie zijn de vindplaatsen uiterst schaars. Van de 5 keversoorten zijn twee soorten waterroofkevers; de andere 3 soorten betreffen keversoorten die specifiek gebonden zijn aan oude bossen of vrijstaande oude bomen met veel dood hout. De binding met dood hout, dat in de Nederlandse intensief onderhouden bossen meestal snel geruimd wordt, maakt deze soorten kwetsbaar en is de reden van de zware bescherming.

Nationale bescherming §3.1

Onder de nationale bescherming zonder vrijstelling vallen 20 soorten dagvlinders en 7 libelsoorten, één keversoort (het vliegend hert) en de enige inlandse rivierkreeft, de Europese rivierkreeft. De Europese rivierkreeft is landelijk vrijwel uitgestorven. Het vliegend hert is specifiek gebonden aan oude eikenbossen met dood hout in verschillende rottingsstadia.

Bronnenonderzoek en waarnemingen

Bronnenonderzoek

Binnen de 0-1 km-straal vermelden de NDFF-gegevens geen soorten uit deze categorie. Binnen de 1-5 km-straal worden de vermiljoenkever, de grote vos, kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder,

bosbeekjuffer, gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, gewone bronlibel en teunisbloempijlstaart vermeld.

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek werden geen soorten uit deze beschermingscategorie waargenomen.

Effectenbeoordeling

De meeste beschermde soorten uit deze categorie zijn dusdanig zeldzaam en/ of stellen een dusdanige specifieke biotoopeisen dat de verwachting kans om deze soorten anders dan incidenteel binnen verstedelijkt en agrarisch gebied aan te treffen bijzonder klein is. De verschillende soorten libellen die genoemd worden, zoals de verschillende witsnuitlibellen, zijn te specifiek gebonden aan zwak gebufferde waters of hoogwaardig beekmilieu om deze met enige kans te verwachten. De genoemde dagvlinders en de vermiljoenkever kunnen binnen de omgeving in vochtige beek begeleidende bossen van hoogwaardige kwaliteit verwacht worden. Een uitzondering geldt voor de nachtvlinder en Habitatrichtlijnsoort de teunisbloempijlstaart. Deze wordt ook aangetrokken door tamelijk triviale vegetatietypen en zelfs in tuinen waarbinnen zijn voedselplanten, die veelal soorten uit de teunisbloemfamilie betreffen, voorkomen. Vooral in het oosten van Brabant nemen de waarnemingen van deze voorheen zeer zeldzame soort sterk toe.

Gelet op de zeldzaamheid van de soort, de algehele inrichting van het plangebied is het niet erg realistisch om het plangebied van enig bijzonder belang voor deze soort te beschouwen.

Conclusie

Het plangebied dat grotendeels in beslag wordt genomen door bestrating en bebouwing bevat geen elementen dat van bijzonder belang kunnen zijn voor deze beschermingscategorie en ligt ver buiten het habitatgebied van de meeste soorten. Hooguit kunnen een aantal zeer algemene (onbeschermde) dagvlindersoorten die men veel in tuinen aantreft als de verschillende koolwitjes, boomblauwtje en bont zandoogje verwacht worden.

4.3.6 Bescherming houtopstanden

Bescherming en regelgeving

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom waardoor Wnb-houtopstanden van toepassing is.

Effectenbeoordeling en conclusie

De enige substantiële houtstructuur die geamoveerd wordt is de houtwal lang de zuidwestelijke grens van het terreindeel dat bedrijfsmatig in gebruik was. Deze houtwal met een oppervlak van 493,5 m² voldoet niet aan de eisen van oppervlak (1000 m²) en aantal volgroeide bomen (20) om als beschermde houtopstand aangemerkt te worden. Tevens kan deze als erfbegroeiing aangemerkt worden en valt om die reden ook buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming. Melding van kap bij de provincie is om genoemde redenen in principe niet vereist.

Er zijn 3 beuken aanwezig die op de lijst van Particuliere waardevolle bomen van de gemeente Cranendonck staan. Deze zijn kapvergunning plichtig zijn op basis van de gemeentelijke APV. Het voornemen is om deze niet te kappen.

Gemeentebeleid is op dit punt nogal ondoorzichtig (er kunnen uitzonderingsregels zijn), daarom dient de aanbeveling om in alle gevallen alvorens tot kap over te gaan eerst bij de gemeente een nacheck te doen of voor de te kappen boom of houtopstand een kapvergunning (omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand) nodig is.

5 CONCLUSIE

5.1. Toetsing Wet natuurbescherming en provinciale regelgeving

Gebiedsbescherming	
Natura 2000-gebied Wnb §2	
<i>Effecten-beoordeling</i>	Negatieve effecten op Natura 2000 gebied die tot kwaliteitsverlies en overschrijding van de gestelde drempelwaarden betekenen worden op basis van aard, omvang, depositiewaarden, ligging van de projectontwikkeling en op basis van de door de Rijksoverheid en Vlaams/Belgische overheid gestelde normen wat betreft depositiewaarden niet verwacht. Ter onderbouwing van deze conclusie met betrekking tot Nederlands Natura 2000-gebied kan door het bevoegd gezag een Aeriusberekening vereist worden om aan te tonen dat een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving niet noodzakelijk is.
<i>wetgeving</i>	Wnb hoofdstuk 2 §2.1 t/m §2.5.
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overtreding van de verbodsbepalingen van de Natura 2000 -wetgeving, zoals die vastgelegd zijn hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming, zijn niet aan de orde. Mogelijk eist het bevoegd gezag een Aeriusberekening om aan te tonen dat vervolgonderzoek niet noodzakelijk is.
Natuur Netwerk Nederland I.o.v. NB §3.2.3	
<i>Effecten-beoordeling</i>	Het plangebied ligt op afdoende afstand om effecten die de wezenlijke waarden en kenmerken van NNB-gebied aantasten of van negatieve invloed op de waterhuishouding binnen NNB-gebied kunnen zijn, geheel uit te sluiten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.
<i>wetgeving</i>	Interim omgevingsverordening NB §3.2.3 artikel 3.15, 3.26 en 3.27
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overtreding van de regelgeving ter bescherming van gebieden die onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) vallen, zoals vastgelegd in artikel 3.15 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, zijn niet aan de orde. Noch overschrijding van de regelgeving met betrekking tot de speciale zones ter bescherming de waterhuishouding binnen NNB-gebied (artikel 3.26 en 3.27).
Groenblauwe mantel Iov NB §3.2.4	
<i>Effecten-beoordeling</i>	Door de ligging van het plangebied buiten de landschappelijke provinciale beschermingszone van Groenblauwe mantel kunnen overtredingen van §3.2.4 art.3.3.2 van de Interim omgevingsverordening NB uitgesloten kunnen worden.
<i>wetgeving</i>	Interim omgevingsverordening NB §3.2.4 artikel 3.32
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overschrijding van de regelgeving met betrekking tot de Groenblauwe mantel (§3.2.4 art.3.32) zijn aan de orde.
Soortenbescherming	
Soortgroep van vaatplanten Wnb §3.2 en §3.3	

<i>Effecten-beoordeling</i>	Het plangebied toont een inrichting die geheel ongeschikt is om beschermde plantensoorten te verwachten. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen geheel uitgesloten worden.
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.2 art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
<i>mogelijke overtredingen</i>	Negatieve effecten op beschermde plantensoorten en groeiplekken ten gevolge van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen uitgesloten worden.
Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1 (RVO-categorie 1,2,3,4 en (optioneel) 5; soorten met jaarrond beschermde verblijfplekken)	
<i>effecten-beoordeling</i>	Binnen het plangebied en de invloedsfeer daarvan worden op basis van het veldbezoek geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde nesten en verblijfplaatsen en leefgebied van vogels die wettelijk als strikt beschermd worden aangemerkt.
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 en 4 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (lid2). Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren (lid4).
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overtreding van Wnb art 3.1 lid 2 en lid 4 met betrekking tot de jaarrond beschermde nesten, verblijfplekken en het functioneel leefgebied van vogels uit de beschermingscategorieën 1t/m 4 worden niet verwacht.
Soortgroep van soorten die beschermd zijn middels de Vogelrichtlijn Wnb §3.1 (overige soorten)	
<i>effecten-beoordeling</i>	Negatieve effecten op broedvogels waarvan de nestplekken niet jaarrond beschermd zijn worden niet verwacht. Indien onverwachts toch een broedgeval bij aanvang van de werkzaamheden of tijdens de uitvoering daarvan wordt vastgesteld, dient het broedseizoen in acht wordt genomen (zie hoofdstuk 6).
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.1 art 3.1 lid 2 en 5 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
<i>mogelijke overtredingen</i>	Als het broedseizoen voldoende in acht genomen wordt kan een overtreding van Wnb artikel 3.1 lid 2 uitgesloten worden.
Soortgroep van beschermde zoogdiersoorten(vleermuizen) Wnb §3.2	
<i>effecten-beoordeling</i>	Verblijfplekken van vleermuizen binnen het plangebied en invloedsfeer van de voorgenomen ontwikkeling worden niet verwacht en daarmee geen negatieve effecten op jaarrond beschermde verblijfsplaatsen van vleermuizen. Op basis van inrichting wordt het plangebied momenteel van geen bijzondere en hooguit van een algemene betekenis geacht binnen het leefgebied van vleermuizen.

<i>wetgeving</i>	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Het is verboden vleermuizen opzettelijk te verstoren (lid4).
<i>mogelijke overtredingen</i>	Er worden ten gevolge van de herontwikkeling geen overtreding verwacht van Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 met betrekking tot vleermuizen.
Soortgroep van beschermde zoogdieren (grondgebonden) Wnb §3.2	
<i>effecten-beoordeling</i>	Op basis van inrichting en ligging ten opzichte van de bekende habitatgebieden kunnen negatieve effecten die tot verstoring, beschadiging of vernietiging van verblijfplekken van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten tot gevolg hebben, uitgesloten worden; noch kan er sprake zijn van aantasting van beschermd functioneel leefgebied voor de instandhouding van verblijfplekken.
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren (lid4).
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overtredingen van Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 met betrekking verblijfplekken en leefgebied van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn niet aan de orde.
Soortgroep van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten Wnb §3.3	
<i>effecten-beoordeling</i>	Negatieve effecten op verblijfplekken van grondgebonden zoogdiersoorten waarvoor het middelzware beschermingsregiem ('andere soorten') zonder vrijstelling geldt worden binnen de invloedssfeer van de ingrepen niet verwacht. Om een overtreding te voorkomen dient bij het aantreffen van soorten waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen (zie bijlage 5 en hoofdstuk 6).
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Wnb § 1.3 art 1.11 Zorgplicht
<i>mogelijke overtredingen</i>	Op basis van het veldbezoek en inrichting van het plangebied kan een overtreding Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b uitgesloten worden. Indien de zorgplicht in acht wordt genomen voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt geen overtreding verwacht van Wnb § 1.3 art 1.1.
Soortgroepen van reptielen, amfibieën en vissen Wnb §3.2 en §3.3	
<i>effecten-beoordeling</i>	Het plangebied toont een inrichting waardoor negatieve effecten op de voortplantingsplekken en -biotoop van beschermde reptielen, amfibieën en vissen waarvoor geen vrijstelling geldt geheel uitgesloten kunnen worden. Wel dient bij het aantreffen van een aantal beschermde amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt de zorgplicht in acht worden genomen indien deze aangetroffen worden.

<i>wetgeving</i>	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Wnb § 1.3 art 1.11 Zorgplicht
<i>mogelijke overtredingen</i>	Om een overtreding van Wnb § 1.3 art 1.11 te voorkomen dient uitsluitend de zorgplicht in acht genomen te worden bij het aantreffen van algemene amfibiesoorten waarvoor een vrijstelling geldt.
Soortgroepen van ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, slakken en kreeften) Wnb § 3.2 en §3.3	
<i>effecten-beoordeling</i>	Het plangebied vertoont een inrichting die geheel ongeschikt is om beschermde soorten uit deze categorieën te verwachten.
<i>wetgeving</i>	Wnb §3.2 art 3.5 lid 2 en 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te verstoren, beschadigen of te vernielen. Wnb §3.3 art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
<i>mogelijke overtredingen</i>	Overtredingen met betrekking tot beschermde ongewervelde diersoorten kunnen geheel uitgesloten worden.
Bomenkap Wnb §4	
<i>effecten-beoordeling</i>	In het kader van de ontwikkeling worden geen bomen of houtopstanden geamoveerd die kapvergunningplichtig zijn of beschermd zijn middels Wnb §4 art 4.
<i>wet- en regelgeving</i>	Wnb §4 art 4 APV Bomenkap
<i>mogelijke overtredingen</i>	Een overtreding van de regelgeving op dit punt is niet aan de orde.

5.3 Vervolgstappen en samenvatting

Vervolgstappen

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking van tot het broedseizoen en zorgplicht (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen vervolgonderzoek nodig.

Ontheffingsaanvraag

Als de voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het broedseizoen (zie hoofdstuk 6) in acht worden genomen is geen ontheffingsaanvraag nodig.

Samenvatting

-Als de voorzorgsmaatregelen die het volgende hoofdstuk (6) vermelden in acht worden genomen, wordt geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht.

-Overtredingen van de regelgeving van de Interim omgevingsverordening NB en Wet natuurbescherming met betrekking tot de gebiedsbescherming zijn niet aan de orde.

6 VOORZORGSMATREGELEN, MITIGATIE EN AANBEVELINGEN.

6.1 Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is. Als men binnen het broedseizoen wil werken geldt de aanbeveling om de locatie voorafgaande het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedende vogels en vervolgens voorafgaande de werkzaamheden het plangebied te controleren op broedende vogels. Hierbij bestaat het risico dat de werkzaamheden uitgesteld dienen te worden als een broedgeval geconstateerd wordt.
- Voor aanwezigheid onbeschermde en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

6.2 Aanbeveling en advies

- Als aanbeveling geldt om naar een nieuwe groene inrichting te streven die aansluit op de landschappelijke en ecologische omgeving. Dit kan o.a. door te kiezen voor inlandse houtsoorten voor de aanleg van hagen en planten van bomen. De aanplant dient dusdanig te geschieden dat de uitstraling van licht op de omgeving voor de nachtdieren zoveel mogelijk beperkt wordt.
- Als aanbeveling geldt het inbouwen van verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen en huismussen in de nieuwbouw. Hiervoor zijn inbouwkasten in alle maten en van verschillend soorten materialen in de handel.
- Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:
 - niet uitstralende armaturen
 - lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig)
 - verlichting met een lagere lichtintensiteit
 - tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan), en alleen op plekken waar het echt nodig is
 - Het gebruik van sensoren die in werking treden als verlichting nodig is
 - de verlichting afschermen met struiken zodat het licht niet verstrooid wordt naar plekken waar het niet nodig is.
- Natuurinclusief bouwen
Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van neststenen of vogelvides voor huismussen en vleermuiskasten in de gevel van de nieuwe woning. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat!
Voor meer informatie: www.bouwnatuurinclusief.nl

7. BRONNEN

Literatuur

- De amfibieën en reptielen van Nederland. Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009
- De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5. Schaminée e.a. 1995
- Nederlandse Ecologische Flora deel 1 t/m 5. Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994
- Veldgids Europese Zoogdieren. P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010.
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016
- Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortenbescherming. 11 oktober 2017. Zoogdierverseniging en provincie Noord- Brabant.
- Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Tirion Natuur.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017. BIJ12
- Kennisdocument Huismus. *Passer domesticus*. Versie 1.0 juli 2017. BIJ12
- Wet natuurbescherming, 16 december 2015, gepubliceerd Staatscourant 19 januari 2016.
- Interim omgevingsverordening Noord-Brabant
- Handreiking woningbouw en AERIUS. Uitgave Rijksoverheid
- Atmosferische stikstofdepositie en Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen in Vlaanderen; 2015 uitgave Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
- Gedragscode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud 2020-2023. Uitgave BIJ12

Gegevensverstrekking

NDFF - quickscanhulp.nl, d.d. 6-3-2022

Internetsites

-www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/
-www.Verspreidingsatlas.nl
-www.quickscanhulp.nl
-www.ruimtelijkeplannen.nl
-www.kaartbank.brabant.nl

BIJLAGE 1 - TOELICHTING SOORTENBESCHERMING

De **Conventie van Bern** is een internationaal verdrag over het behoud van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende grensoverschrijdende natuurlijke leefmilieus in Europa. Bijzondere aandacht wordt besteed aan kwetsbare soorten en aan soorten die met uitsterven worden bedreigd. Het verdrag werd in 1979 ondertekend door de Europese Unie, Monaco, Burkina Faso, Marokko, Tunesië en Senegal en ligt aan de basis van de huidige Europese en nationale natuurwetgeving.

De **Conventie van Bonn** is een internationaal verdrag met het doel migrerende diersoorten te beschermen. Het verdrag werd in 1979 in Bonn getekend onder auspiciën van de VN.

De **Habitatrichtlijn (HR)** is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op het waarborgen van de biologische diversiteit in de Europese Unie door natuurlijke habitatten en wilde dier- en plantensoorten die van Europees belang zijn in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De **Vogelrichtlijn** is in 1979 door de Europese Unie vastgesteld en gericht op de instandhouding van alle natuurlijk in Europa in het wild levende vogelsoorten.

Bijlage	Categorie	Habitatrichtlijn/ Vogelrichtlijn	Wnb
Bern1	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde plantensoorten	HR-bijlage 2	§ 3.2 art 3.5
Bern 2	Strikt beschermde diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bern 3	Beschermde diersoorten	HR-bijlage 2 en 5	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn 1	Strikt beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.2 art 3.5
	Strikt beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1
Bonn2	Beschermde (migrerende) diersoorten	HR-bijlage 4	§ 3.3 art 3.10
	Beschermde (migrerende) vogelsoorten	Vogelrichtlijn	§ 3.1 art 3.1

TABEL 2 - SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

Algemeen

Alle Europese inheemse vogels zijn beschermd met de Vogelrichtlijn, waarbij een onderscheidt gemaakt kan worden van soorten waarvoor een striktere bescherming geldt (vermeldt in bijlage 2 van de Conventie van Bern en bijlage 1 van het Verdrag van Bonn) en soorten waarvoor die bescherming minder strikt is (bijlage 3 Bern en bijlage 2 Bonn). Echter voor alle soorten is de bescherming van Wnb § 3.1 art 3.1 van toepassing. Van een aantal soorten zijn ook de verblijfplekken en nesten buiten het broedseizoen beschermd, de zgn. jaarrond beschermde verblijfplekken.

Vogels met jaarrond vaste verblijfplekken

Door de RVO is een lijst van vogelsoorten opgesteld waarbij een onderscheidt is gemaakt tussen de volgende categorieën van beschermde vaste verblijfplekken die deze soorten onderhouden

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Verblijfplekken van soorten uit categorie 1,2,3 en 4 zijn in alle gevallen jaarrond beschermd en is ontheffing altijd noodzakelijk. Verblijfplekken van soorten uit categorie 5 zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of “als ecologische omstandigheden” dat rechtvaardigen. Voor deze soorten, die slechts deels vaste nestplekken onderhouden geldt niet zozeer de bescherming van de nestplek zelf, maar meer die van het type nestgelegenheid.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

Soort	categorie	soort	categorie	soort	categorie
steenuil	1	boomklever	5	pimpelmees	5
gierzwaluw	2	boomkruiper	5	raaf	5
huismus	2	bosuil	5	ruigpootuil	5
roek	2	brilduiker	5	spreeuw	5
grote gele kwikstraat	3	draaihal	5	tapuit	5
kerkuil	3	groene specht	5	torenvalk	5
oehoe	3	ekster	5	zeearend	5
ooievaar	3	gekraagde roodstaart	5	zwarte kraai	5
slechtvalk	3	glanskop	5	zwarte mees	5
boomvalk	4	grauwe vliegenvanger	5	zwarte roodstaart	5
buizerd	4	grote bonte specht	5		
havik	4	hop	5		
ransuil	4	huiszwaluw	5		
spierwer	4	ijsvogel	5		
wespendief	4	kleine bonte specht	5		
zwarte wouw	4	kleine vliegenvanger	5		
blauwe reiger	5	koolmees	5		
boerenzwaluw	5	kortsnavelboomkruiper	5		
Bonte vliegenvanger	5	oeverzwaluw	5		

BIJLAGE 3 - SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
Bern I				Sporenplanten	Geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus
Bern I				Sporenplanten	Tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri
Bern I				Sporenplanten	Kleine vlotvaren	Salvinia natans
Bern I				Zaadplanten	Liggende raket	Sisymbrium supinum
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Drijvende waterweegbree	Luronium natans
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Groenknolorchis	Liparis loeselii
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Kruipend moerasscherm	Apium repens
Bern I			HR IV	Zaadplanten	Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis
	Bern II			dagvlinders	Moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia
	Bern II			Haften	Oeveraas	Palingenia longicauda
	Bern II			Libellen	Mercurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale
	Bern II			Zeezoogdieren	Walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Dikkopschildpad	Caretta caretta
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Lederschildpad	Dermochelys coriacea
	Bern II	Bonn I	HR IV	Reptielen	Soepschildpad	Chelonia mydas
	Bern II	Bonn I	HR IV	zeezoogdieren	Bultrug	Megaptera novaeangliae
	Bern II	Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis
		Bonn I	HR IV	Zeezoogdieren	Potvis	Physeter catodon
			HR IV	Amfibieën	Poelkikker	Pelophylax lessonae
			HR IV	Vissen	Houting	Coregonus oxyrinchus
			HR IV	Weekdieren	Bataafse stroommossel	Unio crassus
			HR IV	Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus
			HR IV	Zoogdieren	Bever	Castor fiber ssp. albicus
			HR IV	Zoogdieren	Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
			HR IV	Zoogdieren	Lynx	Lynx ssp. lynx
			HR IV	Zoogdieren	Noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola
			HR IV	Zoogdieren	Wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris
			HR IV	Zoogdieren	Wolf	Canis lupus
			HR IV	Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus
			HR IV	Zeezoogdieren	Butskop	Hyperoodon ampullatus
			HR IV	Zeezoogdieren	Dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata
			HR IV	Zeezoogdieren	Griend	Globicephala melas
			HR IV	Zeezoogdieren	Spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi
			HR IV	Zeezoogdieren	Witte dolfijn	Delphinapterus leucas
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Kamsalamander	Triturus cristatus

Bern I	Bern II	Bonn I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Rugstreeppad	Bufo calamita
	Bern II		HR IV	Amfibieën	Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Apollovlinder	Parnassius apollo
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Boszandoog	Lopinga achine
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Donker pimperlblauwtje	Maculinea nausithous
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Grote vuurvinder	Lycaena dispar ssp. batava
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Pimperlblauwtje	Maculinea teleius
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Tijmblauwtje	Maculinea arion
	Bern II		HR IV	Dagvlinders	Zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero
	Bern II		HR IV	Kevers	Brede Geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
	Bern II		HR IV	Kevers	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
	Bern II		HR IV	Kevers	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
	Bern II		HR IV	Kevers	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
	Bern II		HR IV	Libellen	Bronslibel	Oxygastra curtisii
	Bern II		HR IV	Libellen	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
	Bern II		HR IV	Libellen	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
	Bern II		HR IV	Libellen	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
	Bern II		HR IV	Libellen	Noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri
	Bern II		HR IV	Libellen	Oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
	Bern II		HR IV	Libellen	Rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes
	Bern II		HR IV	Libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
	Bern II		HR IV	Nachtvlinders	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
	Bern II		HR IV	Reptielen	Gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca
	Bern II		HR IV	Reptielen	Muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii
	Bern II		HR IV	Reptielen	Zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis
	Bern II		HR IV	Vissen	Steur	Acipenser sturio
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens
	Bern II		HR IV	Zoogdieren	Otter	Lutra lutra ssp. lutra
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Franjestaart	Myotis nattereri
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme

Bern I	Bern II	Bon I	HR IV	categorie	soort	soort
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Meervleermuis	Myotis dasycneme
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena
	Bern II		HR IV	Vleermuizen	Dwergpotvis	Kogia breviceps
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone dolfijn	Delphinus delphis
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Grijze dolfijn	Grampus griseus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Narwal	Monodon monoceros
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Orca	Orcinus orca
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
	Bern II		HR IV	Zeezoogdieren	Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris

BIJLAGE 4 - NATIONAAL BESCHERMDE SOORTEN ('ANDERE SOORTEN')

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage A en B van Wnb artikel 3.10 (respectievelijk) lid 1a en 1c. Internationaal staan deze vermeldt in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 en 5 van de Habitatrichtlijn.

soortgroep	soort	soort	bescherming
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage A)
Amfibieën	Vuursalamander	Salamandra	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bosparemoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Duinparemoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote paremoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Grote weerschijnvlinder	Apatura iris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Kommavlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenbesparemoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Veldparemoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage A)
Dagvlinders	Zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage A)
Kevers	Vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	Kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage A)
Libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage A)
Kreeftachtigen	Europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage A)
Reptielen	Ringslang	Natrix	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage A)
Vissen	Kwabaal	Lota	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren-	Boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	Meles meles	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage A)

Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Damhert	<i>Dama</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Das	<i>Meles</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Veldspitsmuis	<i>Crocodyra leucodon</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Andere soorten (bijlage A)
Zoogdieren	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Andere soorten (bijlage A)
Sporenplanten	Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Sporenplanten	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i> subsp. <i>vernus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>foemina</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>nemorosus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i> subsp. <i>benekenii</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i> subsp. <i>germanicum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Franjgentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Andere soorten (bijlage B)
	Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemom</i> subsp. <i>polyanthemoides</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karhuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Andere soorten (bijlage B)

Zaadplanten	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i> subsp. <i>sagittata</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i> subsp. <i>croceum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>campestris</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Andere soorten (bijlage B)
Zaadplanten	Zinkviooltje	<i>Viola lutea</i> subsp. <i>calaminaria</i>	Andere soorten (bijlage B)

BIJLAGE 5 - SOORTEN MET EEN VRIJSTELLING**Uitgezonderd:**

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWVB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

•